

Sygn. akt V KK 187/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **M.M.M.**

skazanej z art. 286 § 1 kk i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk

w dniu 24 października 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanej

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 14 września 2016 r., sygn. akt IV Ka (...)

częściowo zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 kwietnia 2016 r.,

sygn. akt VIII K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazaną kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt VIIIK (...), Sąd Rejonowy w P. uznał M.M.M. za winną zarzucanego jej przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za ten czyn skazał ją i wymierzył jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto orzekł o obowiązku naprawienia szkody oraz kosztach postępowania.

Apelacje od wyroku wnieśli oskarżona osobiście i jej obrońca. Ten ostatni w sporządzonym środku odwoławczym sformułował zarzuty zarówno obraży przepisów prawa procesowego art. 6 k.p.k. w zw. z art. 401 § 1 k.p.k., art. 404 § 1 k.p.k. oraz art. 175 k.p.k., art. 367 k.p.k. i art. 390 § 1 k.p.k., art. 167 k.p.k. w zw. z

art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., jak i błędu w ustaleniach faktycznych, co do sprawstwa oskarżonej.

Formułując tego rodzaju zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, ewentualnie zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej czynu.

Osobista apelacja oskarżonej zawierała w istocie te same zarzuty i wnioski, co apelacja obrońcy.

Wyrokiem z dnia 14 września 2016 r., sygn. akt IV Ka (...), Sąd Okręgowy w P. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uzupełnił kwalifikację prawną przestępstwa przypisanego oskarżonej M.M.M. w punkcie I o przepis art. 4 § 1 k.k. i przyjął, że podstawą orzekania w tym zakresie były przepisy obowiązujące do dnia 1 lipca 2015 r., w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy. Nadto, orzekł o kosztach postępowania odwoławczego.

Kasację w tej sprawie wywiódł obrońca skazanej, stawiając zarzut rażącego naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegającego na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych dotyczących uniemożliwienia oskarżonej złożenia wyjaśnień uzupełniających na rozprawie z użyciem sprzętu audio, z uwagi na sygnalizowany obustronny niedosłuch, potwierdzony załączonymi do akt sprawy wynikami badania BERA, nieprzeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób gwarantujący oskarżonej prawa do aktywnego udziału i wypowiedzania się, co do każdego przeprowadzonego dowodu, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa oskarżonej do obrony (art. 6 k.p.k. w zw. z art. 401 § 1 k.p.k., art. 404 § 1 k.p.k. oraz art. 175 k.p.k., art. 367 k.p.k. i art. 390 § 1 k.p.k.), a także do błędnych ustaleń faktycznych będących podstawą wyroku sądu I instancji, które nieprawidłowo podzielił sąd II instancji.

W konsekwencji tych rozważań obrońca skazanej sformułował wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie M.M.M., ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim, co do zasady wyroku Sąd Rejonowego w

P. z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt VIII K (...) i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W odpowiedzi na kasację obrońcy, prokurator Prokuratury Rejonowej w P. wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy z uwagi na oczywistą bezzasadność podniesionych w niej zarzutów podlegała oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Już na wstępie zaznaczyć trzeba, że zarzut kwestionujący ustalenia faktyczne, zawarty w ostatnim zdaniu, jest niedopuszczalny w postępowania kasacyjnym. Wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienia SN: z dnia 08.12.2010 r., IV KK 224/10, LEX nr 843638; z dnia 12.05.2004 r., II KK 89/04, LEX nr 109526; z dnia 02.03.2004 r., IV KK 367/03, LEX nr 162582), że brak jest po stronie sądu kasacyjnego kompetencji kontrolowania wprost poprawności dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Sąd Najwyższy może jedynie w granicach zarzutu naruszenia prawa procesowego, sprawdzić, czy dokonując ustaleń faktycznych, orzekające w sądy nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć istotny wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji, na treść wyroku. Takiego zarzut skarżący w aktualnej skardze nie postawił. Przechodząc do kluczowego, zdaniem obrońcy, uchybienia, jakiego dopuścić się miał sąd II instancji, a polegającego na nierzetelnie przeprowadzonej kontroli odwoławczej poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych dotyczących uniemożliwienia oskarżonej złożenia wyjaśnień uzupełniających na rozprawie z użyciem sprzętu audio, z uwagi na sygnalizowany obustronny niedosłuch, stwierdzić trzeba, że zarzut ten jest zupełnie chybiony. Na stronie 7- 9 uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego znajduje się argumentacja odnosząca się do kwestii niedosłuchu oskarżonej, jako że ten sam zarzut został podniesiony w apelacji obrońcy skazanej oraz samej skazanej. Nie sposób zatem stwierdzić, aby doszło do naruszenia wskazanych w kasacji przepisów prawa, skoro w tym zakresie sąd drugiej instancji wyczerpująco się ustosunkował do zarzutów apelacji. Obecnie, w kasacji obrońca problematykę „prawa do obrony” rozszerza. Istotnym *novum* pojawiającym się w kasacji jest wskazanie na nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego w sposób gwarantujący skazanej

prawa do aktywnego udziału i wypowiedzania się, co do każdego przeprowadzonego dowodu, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa do obrony. Rzecznik jednak w tym, że okoliczności te, choć pierwotnie nieujęte w *petitum* apelacji, zostały przywołane przez jej autora w uzasadnieniu środka odwoławczego. Fragment ten obecnie został przeniesiony w sposób niezmienny do skargi kasacyjnej.

Także i ta argumentacja obrońcy nie przekonuje, gdy zwrócić uwagę trzeba na logikę wyводу sądu drugiej instancji poświęconej potencjalnym naruszeniom gwarancji procesowych skazanej. Zadość zarzutowi obrońcy czyni przywołany już uprzednio fragment rozważań sądu odwoławczego, w którym twierdzenia wnoszących apelację odnośnie istnienia problemów w komunikacji z innymi uczestnikami procesu zostały zasadnie zakwestionowane. Rzeczowa argumentacja przywołana w tej części rozważań (str. 8-9) potwierdza prawidłowość rozstrzygnięcia o oddaleniu ostatnich wniosków dowodowych oraz jego argumentacji. Podkreślić stanowczo trzeba, że biegli wydając opinię w zakresie niedosłuchu skazanej (wówczas oskarżonej) nie stwierdzili, aby bez wykonania przez skazaną dodatkowych badań nie było możliwe wydanie opinii; nie stwierdzili także, że opinia ta może ulec zmianie w wyniku przeprowadzenia takich badań dodatkowych. Zresztą sama skazana wskazała, że z tych dodatkowych badań wynika, iż posiada ona znaczny niedosłuch skutkujący ograniczeniami w komunikacji. Z analizy akt sprawy wynika, że taki niedosłuch nie ograniczał jej w uczestniczeniu w procesie, zwłaszcza iż był to drugi proces w tej sprawie, co łączyło się ze znajomością materiału dowodowego, zgromadzonego podczas pierwszego rozpoznania. Ponadto, na podstawie przebiegu procesu sąd pierwszej instancji mógł jak najbardziej zasadnie przyjmować, że istniejące możliwości komunikowania się z – wówczas - oskarżoną są wystarczające dla przeprowadzenia czynności procesowych, zwłaszcza, iż oprócz twierdzeń obrońcy, żaden z podmiotów uczestniczących w procesie (biegli, mediator) nie podnosił, aby istniały zasadnicze trudności komunikowania się z nią. Skazana, chociaż początkowo odmówiła składania wyjaśnień (k. 302), to po odczytaniu jej poprzednio złożonych, potwierdziła ich treść oraz obszernie wyjaśniała (k. 302v-303). Z zapisu protokołu z tej rozprawy, jak i następnej (k. 317 i nast.) nie wynikało, aby chciała

wówczas jeszcze składać wyjaśnienia. Dopiero w kolejnych wnioskach na piśmie (np. k. 356, 359) kwestia dodatkowych wyjaśnień pojawiła się, choć nie wskazano w tych pismach, na jakie okoliczności wyjaśnienia mają być składane. Znamienne jednak jest, że kiedy na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2016 r. sąd umożliwił oskarżonej złożenie dodatkowych wyjaśnień, to obrońca oświadczył, iż nie będzie zadawał pytań oskarżonej, gdyż winna być ona przesłuchiwana z użyciem specjalnego sprzętu audio (k. 455). W układzie, gdy sąd nie miał podstaw do uznania, że brak jest właściwego kontaktu z oskarżoną, to trafnie oddalił wniosek o dokonanie tej czynności w formie wymaganej przez obrońcę oskarżonej (k. 455), prawidłowo oceniając, iż ten wniosek zmierza li tylko do przedłużenia postępowania. Jeżeli zaś uwzględni się, że oskarżona swoje wyjaśnienie składała standardowo, nie posługując się jakimkolwiek sprzętem audio i udzielała odpowiedzi na pytania, to zarzut niemożności złożenia dodatkowych wyjaśnień przy użyciu sprzętu audio jest zarzutem, który ma charakter formalny, albowiem nie wiąże się nie tylko z nie wykazaniem, dlaczego te wyjaśnienia miałyby być składane w tej właśnie formule, ale także, co istotne, nie wskazano jaki wpływ na treść prawomocnego rozstrzygnięcia miałyby treść tych wyjaśnień dodatkowych; one zresztą mogły być złożone w normalnej

Z tych powodów orzeczono jak na wstępie.